

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а ле возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Переговори.

(X) З дотеперішньої діяльності ради державної могло і правительство і парламентарні сторони впевнитися, що годі буде дійти до дневного порядку, наколи Чехи не відступлять від своєї теперішньої тактики, котра не є нічим иньшим, як протяглою, тихою обструкцією. А тимчасом особливо рекрутацийний закон, що мусить бути готовий до 15. марця, пре до наконечного рішення справи, а не менше важне є також предложене про горівчаний податок. Славянське centrum уважав знов для себе некую справою інвестиційне предложене, яке взагалі і для иньших має важне значінє. Міністерство спершу держало ся на боці, полишаючи акцію самій раді державній, а особливо виминало всяких переговорів з Чехами. Однак вже з початком минушого тижня відбули председателі лівниці нараду про се, якби спонукати раду державну до позитивної роботи і вислали відпоручників до д-ра Кербера, домагаючи ся від него, щоби він в тій справі щось зробив. Міністер президент відповів відпоручникам лівниці, що регуляміними средствами не має спроможности спонукати Чехів до залишеня їх тактики, а сим дав пізнати їм, що без переговорів з Чехами і певних уступок в їх користь не дасть ся дійти до порядку дневного і ухваленя поставлених там державних потреб. Відпоручники лівниці вийшли невдоволені правительством, що оно так рівнодушно приглядає ся ческій тактиці проволіканя пильних справ в парламенті, бо їх дневники як N. fr. Presse і т. и. безнастанно накликають, що треба зломити ческу обструкцію, не подають лише способу на те.

Але помалу, роздумавши над словами

міністра президента, мусили відпоручники лівниці впевнитися, що таки треба з Чехами говорити і що се посередництво повинно на себе взяти міністерство. І дійсно правительство вступило в переговори з Чехами, але за попереднім повідомлєнєм лівниці. Се обставина вельми характеристична і кидає яскраве світло на становище і відносини міністерства до лівниці, коли оно, поки ще розпочало переговори з Чехами, подало свій намір до відомости лівниці, що хоче Чехів склонити до залишеня обструкції, але при тім запевнило її, що не думає зовсім окуплювати прихильности Чехів національними уступками на шкоду Німців. Др. Грос виразно запитував міністра-президента, скільки правди на поголосках про заснованє ческого університету в Берні, на що дїстав рішучу відповідь: нічо! з приміткою, що Чехи навіть не виступали до правительства з таким домаганєм. Німці уважають навіть евентуальне заснованє утравквїстичного університету в Оломуці яко casus belli. В суботу переговори д-ра Кербера і д-ра Резека з Чехами довели до оправданої надії, що перед великоднем дасть ся перевести рекрутацийний і горівчаний закон а мабуть ще й новелю про належитости, однак що-до иньших державних потреб поки-що Чехи зовсім не зобовязали ся. Наконечне довершенє переговорів має наступити сьогодні і задля того гр. Фетер назначив засіданє посольської палати на понедїлок пополудні о 5-ій годині, на яким гр. Дїдушицкий має поставити внесенє о переставленє порядку дневного і тим способом на першій місці станув би рекрутацийний, відтак горівчаний закон, а відтак інвестиційне предложене. Лівниця опирає ся однак такому переставленю, а хоч годить ся на висунене рекрутацийного закону на перше місце, домагає ся, щоби інвестиційне предложене прийшло по тім за-

коні під обради; однак др. Кербер звернув увагу лівниці на те, що польске Коло домагає ся полагодження горівчаного податку зараз по ухваленю рекрутів. Наколи польскому Колу поведе ся склонити лівницю до такої уступки, буде сьогодні сей порядок дневний ухвалений. Але також і з Славянського Центра домагають ся полагодження ще перед великоднем інвестиційного закона і Словенець Беркс вніс відповідне нагле внесенє, щоби палата зараз придїлила інвестиційне предложене зелїзничій комісії до полагодження в 14 днях.

Тим способом парламентарне положенє о стілько поправило ся, що Чехи згодять ся на переставленє дневного порядку і перед великоднем буде ухвалений рекрутацийний та імовірно й горівчаний закон, але тим ще не буде рішенє питання про спосібність парламенту до праці. Чехи згоджують ся на таке переставленє дневного порядку з услївєм, що ческий сойм має зібрати ся на довшу сесию зараз по лат. великодні (галицкий збере ся 18. цвітня), але Німці сему опирають ся і домагають ся скликаня ради державної зараз по лат. великодні. Др. Кербер заневнив, що в половині мая скликав би знов раду державну, а рівночасно відбувала-б ся (се-го року у Відні) сесия делегації. Сей плян мотивував др. Кербер тим, що в цвітні конечно мусить відбути ся сесия краєвих соймів, а вже з огляду на великодні свята після старого стилю трудно було би раду державну в цвітні скликати. Чи правия буде охоча до реальної роботи в лїтній сесії ради державної, на се не умів др. Кербер дати лівниці запевненя. Очевидно без переговорів і якихсь уступок в користь Чехів не буде роботи.

БОГДАН ЛЕККИЙ.

Звичайна істория.

(Конець).

По сій розмові я рішив ся подякувати за хліб і сіль і ждав лишень, щоби мої ученики зробили іспит. Я ще більше працював над ними, а они ще менче вчились, а більше і мені докучали. Моя недуга почала рости. Кашіль нападав мене чим раз частїйше і мучив чим раз більше. Мій побут став неможливим. Мене перестали кликати до гостей і вважали в хаті чимсь вправді конечним, але немилим.

Вкінці прийшов іспит і скінчив ся не найліпше. Але, ей Богу, я сему не випен. Маю совість зовсім спокійну і сля жалую чого, то хибато того дорогого часу, що пішов на марне. Тепер я їду до дому. Боже, щоби скорше! Щоби я раз побачив свою стареньку маму, свого сира-

цьованого батька. Розкажу їм усьо, як було і мені стане легше. Потім верне здоровлє, а тоді, як не закочу рукавів, як не возьму ся до книжки! Все скінчить ся добре...

Коби лиш до рава. Здає ся мені, що як дихну рідним повітрєм, як сяду під старою липою, то мені зараз, таки зараз полегшає.

Дальшої бесїди я не чув; важкий сон осїнної слітної ночі замкнув мої повіки.

* * *

Коло 7. години рано збудив мене, як звичайно, пес мого сусїда, що менче більше о тій годині починав «урядовати» с. є бігав по перед хату і лаяв на прохожих. Я встав і глянув на софу. Була порожня. Я підійшов до вікна і подивив ся на небо, а влевившись, що погоди не буде, почав одіватись. Слота, недоспана ніч, сумна а довга розмова наструювали мене невесело.

По осьмій я пустився до міста. Як звичайно, стрічав я ті самі слу-

жницї, що ішли з кошиками на торг, того самого сторожа, що тягнув бочку з водою і того самого жидика, що розносив свїжі булки по домах на сїданє. Лиш великий, магістрацкий віз здивував мене трохи. Чого він о тій порі туді їде? Ми порівнались і я мимохїть глигнув між драбини.

Вид був такий, що очи самі замкнулись, але за пізно, бо образ лишив ся під повікою і трївав там доси. На соломі, горілиць лежав молодий чоловік, білий як стїна. Очи влізли глибоко в мозок і звідтам з ним докором дивили ся на небо. На устах і на бороді слїди крови. Уста викривлені болем. На цілім лиці великий жаль і скаменїла мука.

Скоро свїт зірвав ся бідолаха і біг до лікаря, але на сходах упав і кров єго залила.

Не відїтхне рідним повітрєм і в тїні старенької липи не верне до здоровлєа.

* * *

На другий день єго похоронили...

Похорон скінчив ся під вечір. Послїдні вертали родичі. Там, на цвинтарі у місті, закопали они всю свою надїю, ціле своє будуче житє. Ішли і за слезами свїта Божого не видїли. Поруч них громадка учеників, товаришів покійного. Они потїшали стареньких, як могли.

— Вертайте спокійно до дому, ми ту все самі поладимо. І святицникам подякуємо і до газет подамо.

Лице матери роз'яснило ся. Піднесла очи і просила щиро: — Пішлить до газет, пішлить! Він за житя лиш в тих книжках сидїв, найже хоть по смерті подадуть єго в газети...

Мєсть.

Гнідий лежав на мерві і дрїмав. Снали єму широкі дуги і висока трава, молоді, безробітні літа. Єго

Що о колектантах на церкви-костели.

3 Косівського.

По Галичині шведують ся сотки збирачів на будову погорівних або будуючих ся церковей-костелів. Кождий, хто близьше не пригляне тим збирачам, має для них поважаче, бо ті люде «офірвались» — робять се з етичних понук. Хто так думає, дуже ошибаєсь, бо деякі робять з сего «інтереси». Хто має очи, аби видіти, а пам'ять, аби зятати, той побачить, що люди, котрі пр. с. р. може збирали на костел коло Тарнова, збирають слідуемого року на церков коло Заліщик — значить, ті люди зробили собі з сего ремесло. Особливо ласі ті безсовісні люді найматись за збирачів там, де заміряють будувати церков або костел за великі тисячі, бо там «інтерес» протягнесь кілька літ. До робленя «інтересів» пособляють їм деякі парохі своєю байдужністю. Ледви кождий третій завдасть собі тільки «труду», щоби книжку для збирачів перешити, понагінувати і призначити, кілька сторін книжка обіймає. Многі книжочки суть заосмотрені моїми увагами «чому книжочка не перешита і не понагінувана?» Ніяк гнівають ся дотичні о. парохі або й ні, мені ходить о засаду — не дати нагоди до гріха. Правда! і се ще не буде «заборолом неохобним против надужитя, але в кождім случаю — зменшити їх.

Року 1887. приїхала жінка такого «фаховця» від збирачів, саме шефа збирачів, — котрий за своєю «фаховістю» писарску в Косівщині відсидів в криміналі — на купівлі до «Буркута» (пов. Косів) і «заїмпонувала всім купелевим своїм богатством, а зглядно навезла такого всякого краму, якого би і в першоряднім базари ледви дістав. Були там: зигарки золоті з дорогими ланцухами, срібні позолочувані табакерки, тютюнярки срібні (хоть та пані нікурила, нітабаку важивала), всякі дорогі кафтаніки, кілька штук чок однакових на сукні, кілька штук полотна найпершої якості, всякі перстені, бранзолети, спинки золоті і др. — одним словом навезла та «хора» у недоступних горах «Буркут» всякої всячини, яка могла походити тільки або з крадіжки, або з фантів на якісь добродійні цілі.

Під той час прислали мені виграні на льоси фантової лотерії інститута дівочого в Перемішлі, а що ті виграні становили: *ковтки за 3 кр., лістари шклянні за 10 кр. і образок за 20 кр. ав. вал.*, а все то прислали мені ддятого, що я закупив кількадесят льосів, — то прийшло мені на гадку слідити, чи не дали мені яку «відміну». Я не бажав виграної, але не бажав і кепкованя, бо прим. ковтки припали на льос, котрий купив гуцул. Коли я пристосував мою виграну до базару пані на купелях в «Буркуті», я ще більше упевнював ся, що ту заходить якась «підміна», але я мовчав, бо то «наше руське св.....» Аж раз случайно прийшла бесіда за той «базар» з одним Поляком і сей оповідає мені як загално звісну річ, що муж тої пані з «базаром» в Буркуті, то славний *macher-k*, *który zatrudniony przy fantowej loteryi na jakiś ruski instytut w Przemyślu. Mąż tej pani zbierał na*

kościół (тільки не пригадую собі, чи в Яслі, чи в Коросні, але відай в Яслі) w Jaśle i dawał bardzo wystawne przyjęcia prawie co tygodnia, na których bywało bardzo wiele osób z starostą na czele». Я не втерпів, назвав чин і людей властивим іменем — і хотя я бесідував о 100 км. від Буркута, то за кілька днів пропала купелева дама «з базаром, як камінь у воду».

Може я й помиляюсь, бо міг муж тої пані закупити самі такі «щасливі льоси», котрі вигривали самі найдорозні річі, і тому не подаю імені, а пишу се як осторогу для загалу та для уряджуючих всякі лотерії та складки, щоби над такими «фаховими» розвинули як найскрупульятивішу контролю.

Сеї осени чув я від дуже набожної, сказав бим біготки, жєнщини: «не дала бим вже ні шєлюга, ні на костел, ні на церков, бо я переконана ся, що гроші минають ся із своїм призначєнем. Я знаю родину Л., вітця і сина, котрі, доки не стали колектантами, були бідні, не мали що їсти, кітки не мали коло хати, а тепер, від коли попоходили на костели-церкви збирати, має тато — має і син, воли, корови і всяку всячину, — так ім Бог дав» кажуть. Не дам — не дам, нехай ма Бог дїне, де хоче».

З розмислу я навів сїх два случаї, щоби доказати, що суть надужитя. Я скажу більше, що мусять бути надужитя; таж ніхто чєйже не повірить, що за 20 кр. денної заплати буде колектант дратись горами на своїм харчи, а платити знову колектантам по 1 зр. денне «не стане шкірка за виправу», бо я бачив, що, коли би не дав св'ященик або хто другий яку банку, колектанти не узбирали би і на свою «непєсно». Ще на гуцулі веде ся тим колектантам яко-так, бо гуцул дасть похарчувати і верже який крейцар, але і гуцулови вже сего за много, бо нераз каже: «чого ті бойки» (подільські люде) «та ті швабки» (міщане-сурдутові) «такі влізливі! ми ніколи не ідем до них прошаками, а вони нам віддиху не дають».

Колиж гуцулови надоїла вже та жебринана, то о скілько більше вона надоїсть чужим людам. Чи не можна вже придумати способу, щоби та жебринана у нас, *а принаймії по чужих людях, устала*. Думаю, що були би на се способи. — Треба конечно водбати о фонд заповоговий на будову церковей, котрі валять ся, бо кожда церков є, а принаймії повинна бути обезпеченою від огню, — а друге «треба тим рогом чесатись, котрим можна дістати». А то у нас ідуть люди на взаводи, щоби або *дерти очи колектантами своїм і чужим, або перти людей поодиноким або і цілі громади до зміни обряду*. Вибудував я церков пр. за 4.000 зр., то мій сусід будувє вже за 10.000 зр., а того сусід вже за 15.000 зр. і так іде в тій прогресії дальше. Я сам чув від двох св'ящеників в Косівщині, що один гадає будувати церков за 26.000 зр., а другий за 28.000 зр., а в обох парохіях — парохіяне найбільші жебраки в Косівщині. Один з тих отців наміряє навіть «жебрати» по німецких та угорських капітулах! Я не радив би, бо готові звідатись: «а що стало ся з нашими грїшми на церков в Сєрегі?»

3 парламентарної ниви.

Від посла Барвіньського дістаємо отсю заяву: На статью др. Коса поміщену ч. 16. *Буковини* про Руских послів в парламенті, в котрій він запевняє, що міг би «служити документами, що дехто з послів з групи Барвіньського а навіть сам Барвіньський старав ся навязати зо мною зносини», післяв я зараз редакції «Буковини» заяву, що се твердженє д-ра Коса є *простою неправдою*, що я з ним ніяких зносин навязати не старав ся, ані не думаю старати ся, однак редакция «Буковини» досі мої заяви не помістила. Тим то прошу Хв. Редакцію «Руслана» подати се до прилюдної відомости.

З поважанєм Ол. Барвіньський.

Правдомовність д-ра Коса вже навіть вшироких кругах ради державної ославила ся, де він в легітимацийній комісії домагав ся реферату про вибір д-ра Довжанського яко добре єму знаного, бо він боронив увязненого контр-кандидата, а відтак підчас бесіди п. Гіжовського сего виправ ся!

В справі голосованя на тайнім засіданю в четвер в справі інтерпєляцій *Шенерера о відпустках і о католицькїм духовенствї* з причини моральної теології св. Лігурія, обговорєнім в 39. ч. Руслана, додаємо ще на запитаня з ріжних сторін, що за публичним відчитанєм інтерпєляцій про відпусти голосували: *Брайтер, Романчук, Кос, Король і Яворський*; послї з *Руско-народного клубу* (навіть православний Пігуляк) голосували *проти*, член Романчуківського клубу *Василько* усунув ся від голосованя. — За публичним відчитанєм другої інтерпєляцій *проти духовенства* голосували *Брайтер, Кос і Король*, а инші (*Романчук, Яворський і Василько*) вийшли з салі; *против* голосували всі послї з *Руско-народного клубу* (Барвіньський, Пігуляк і товариші). *Кубіса* котрий голосував за обидвома інтерпєляціями, *Славянське Центрум* зараз *вичеркнуло* споміж своїх членів.

На парламентарнім небосклонї появляють ся дивні знаки, мов віщуні якогось нещастя.

Австрійска палата панів, се давнійше строго консервативне, стояче на ґрунті законів, парламентарне тіло, начеб змінило свою ціху. На суботнійнім засіданю, підчас адресової дебати дали ся чути слова радикалізма, який вперше може загостив між лавки наших високих панів. Один консервативний бесідник з високої шляхти говорив неустрашено про розрив Австрії, другий висказав ся про теперішнє законодавство, що оно не є відповідним та вказував на марєво замаху стану. Отже в обох напрямх погляди радикалізують ся і хотяй остаточно ухвалено адресу одногосно, то все таки попереджаюча дебата внесла немов революційний дух до високої палати. Про адресу напишемо ширше в слідуєчим числі.

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь.

Радя Надзираюча Товариства взаїмних обезпечєнь і взаїмного кредиту «Дністер» відбу-

товаришка, Лялька переступала, з ноги на ногу і з поза драбин тягнула зубами соломку за соломкою; вибирала, котра солодша.

В куті при дверях, на постелі зробленій зі старих саний лежав Мартин і думав. Крізь маленьке вікно, що було прорубане в стїні над драбинкою, видів він, як меркли зорі на лїтній короткій ночі і як над садами лягала досвітна, срібна мрака.

Не міг заснути.

То, що стало ся вчера, відбирало єму сон.

То так, якби єго хто в недїлю перед церквою в лице трїснув... Прийшов до неї, як звичайно, і хотїв який кєнець зробити. Таж то вже тягне ся від великого посту. Цїле село знає, що він ходить до Рєдькової Марини і перебалакує з нею, кілька душа забagne. А вона молода вдовця!

...Приходить, порae ся Марина коло вечері.

— Як маєте ся Марино! — каже.

— Як мавш ся Мартине! — відповідає та навіть в той бік не погляне ся. А перше, то як очима зиркала, як зуби сушила, як станом викручувала! Добре то люди кажуть: не вір жінці за макове зерно!

— Якось ви нині, Марино не говірки — каже.

— Може для кого і говірка — відповідає Марина і дальше робить своє.

— Чось ви мені говорні стали, почав на ново.

А вона, так якби не до него, лиш до образів говорила: Абож я — каже — що злого, чи поганого зробила, щоби мені гонорною не бути! Я собі прецінь газдиня, не яка будь наймичка, або комірниця!

Зрозумів Мартин, до кого се в собі мене, а сказати не може...

ніто і було єму дуже прикро. Таж він перший не починав, а вона зачала. Розумів прецінь, що Марина хоть вдова, а газдиня і то не бідна, а він що? Але сама переймала єго і приваждувала до себе. А була там принада!

Пригадував собі і сидів ні в сїх, ні в тих. Такий єго сором вхопив, якби єго в чужій коморі на крадежи зловили Лавка під ним горіла, а встати не міг. Щось єго з тої хати не пускало.

А вона шаєтає собою з кута в кут а все боком; видно, в лице єму глянути не єміє. Вину чусь.

Так минуло кілька отченанів, а може і вірую. Втім — зашпиїла страва і почала збїгати. Кинула ся Марина та як не витне чолом до бовдура, то аж по хаті залунало.

Закляла, приложила мокру нма-тину і дальше мовчить. Видно, щось

в собі мене, а сказати не може...

Зважила ся. — Мартине — каже — там на тебе дєсь певно з вечерою чекають!

Зірвав ся Мартин і якби єго в хаті не було.

— В сїнях мало не перевернув бабусї та не роздусив старої, бо гонив як буря. Але она вибігла за ним за ворота і рєзновїла, що Марину засватав якийсь богач з сусідного села і що вже горівкою припили.

От яка то Марина! А дивн як єго приваждувала, як примлювала ся!... А бож то він не хлоп, а бож не робітний!...

(Дальше буде).

ла дня 28. лютого с. р. звичайне засідане під проводом віцепрезидента Впр. о. митрата Туркенича, в присутності 14 членів Ради та комісаря правительственного ц. к. радника двору Адольфа Гута. Дирекция Товариства предложила справоздане з діяльності за VIII рік адміністративний Товариства взаїмних обезпечень і за V рік адмін. Товариства взаїм. кред. «Дністер».

Товариство обезпечень мало в VIII році адм. 84.765 важних полїс на 89.159.867 корон обезпеченої вартости, за котрі зібрало 771.687 корон премії, — а обезпеченя ті походили з 3.247 громад і 69 повітів; всіх асекурованих будинок було 199.471, з чого припадає на церкви 2.148 будиноків (інші будинки церковні 1.601 буд.) — на приходства 1.443 будиноків (інші будинки приходські 5.369) — необезпечених отже в «Дністрі» остає еще 1.317 церков і 652 приходств.

В реасекурацію віддано 42.917.649 корон обезпеченої вартости з премією 371.835 корон.

Шкід мало Товариство в 1900. р. з коштами ліквідаційними на суму: 457.228 корон; з того звернула реасекурація 234.747 корон, отже остало на власний рахунок 216.521 корон. (= 54% від премії захованої на власний рахунок). В дорожї ласки признано 30 відшкодовань на суму 8901 корон. Від початку свого істнованя виплатило Товариство 2.120.834 кор. відшкодовань з коштами ліквідаційними і ратуноківими.

Зворот від Товариства реасекураційного за рік 1900. виносив 53.576 корон 28 сот.; без потрученя сего звороту виносили кошти адміністрації 174.169 кор. 70 сот. (22-55% премії) в тім провізія агентів 58.249 кор. 90 сот., оплати державні 6.475 кор. 79 сот., платні і ремунерації персоналу 74.361 корон 50 сот. а прочі кошти адм. 35.082 кор. 51 сот. З вартости інвентаря відписано 4.267 корон 35 сот.

Фонд резервовий, збільшився в році 1900 о 65.725 корон 59 сот. і виносив з кінцем року 311.540 корон 11 сот. Резерва премії збільшилася ся о 23.462 корон і виносила 171.942 корон. Фонд емеритальний збільшив ся о 13.046 кор. 94 сот. і виносив 30.924 корон 54 сот. Резерва спеціальна виносила 6.000 корон — разом фонди власні виносили з кінцем 1900. р. 520.406 корон 65 сот.

Цінних паперів мало Товариство 243 штук на 543.800 корон ном. варт. після курсу 31. грудня 1900. Вкладки в банках виносили 24.358 корон 35 сот.

По заплачено шкід, коштів адміністрації, реасекурації і взагалі всіх видатків остала надвишка 96.995 корон.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

— Календар. Ві в торник: гр.-кат. Льва еп., Агатона; рим. кат. Евзебія. — В середу: гр.-кат. Тимотея; рим.-кат. Віктора.

— О. Андрей Шептицкий Божою Милостію і сьвятого Апостольского Рямского Престола благословенієм Митрополит Галицкий, Архиепископ Львівский, Епископ Каменецкий, Всесьвітлийший митрополитальній Капітулі, Високопреподобним оо. деканам, Всечесним оо. парохам, катехитам, сотрудникам і всему священству — в видав пастирское посланіє, датоване в Крехові, — в день преподобного і богоносного Отця нашого Антонія Великого Р. Б. 1901. Як се посланіє зверне до клира, так се має вийти окреме для інтелігентній і народа. Посланіє о. Митр. Андрея почнемо друкувати завтра.

— Громадский Голос знов нападає на нас простацким способом, атакуючи о. Понелія «Руслан», а попри се і п. Барвінського, що знають і оголошують ріжні надужитя в Косівщині, а доси ще нічо не вдіяли для їх усуненя. Ба, радикальний орган піддає навіть гадку, що «Руслан» хоче «сховати під корець» сї подї — і тому сердить ся, що «Гр. Голос» виволікає їх на денне сьвітло — переддрукувавши з «Руслана». Де тут яка льогіка?! Хіба у нас нема редакційного коша, в який ми могли-б вкинути всі дописи, які хочемо скривати перед денним сьвітлом?.. А коли «Гр. Голоса» коле се в очи, що до тепер ми ще не мали жадного процесу з сїм причини, то чейже до нас не може мати претенсій. Видко, що радикальний мозок находит ся в цілковитій анархії, коли може виписувати такі нісенітницї. Хіба що єму ходит о безплатну рекламу для «Гром. Голосу» — тому то ми і не будем більше реагувати на єго вигадки, ані навіть згадували про газетку ц. Павлика.

— В Комарні відбуде ся дня 7. с. м. вечерок в 40. роковини смерті Т. Шевченка. Початок о 7. год. вечером.

— Дирекция ц. к. учительської семинарії мужескої у Львові оголошує: Приватисти, які хочуть в тім році складати іспит зрілости в тутешній учительській семинарії, мають внести своє поданє найдалше до 31. марца с. р. До просьби треба долучити: 1) метрику хрещеня, 2) сьвідоктво моральности, 3) сьвідоктво здоровля, видане лікарем, 4) сьвідоктва шкільні (евент.), 5) опис житя, 6) виказ переробленого материялу наукового до наміреного іспиту. — За директора В. Волк.

— Портрет п-и С. Крушельницької, сьвітачки оперової, нашої землячки, замістив петербурекій тижневник «Нива» (ч. 6.) і в коротких словах подає єї біографію, що п-а Кр. з роду «руссинок»; родина єї походить з українського дворянства, поселившого ся в Галиччині; про перший дебют єї на концерті у Львові; про науку в Італії та про здобуте європейської слави в опері.

— Дефравдація в львівській магістраті. Дефравданта Новицького увязнено в Гамбурзі через те, що папери, якими виказував ся, були виставлені на єго властиве імя, а паспорт на імя Емілія Лянга, тої суперечности він не уміг пояснити. Межи паперами єго найдено також книжочку щадничу на висше тисяч корон; книжочка записана на львівське товариство стрілецьке, в котрім Новицький був секретарем. Перед виїздом зі Львова есконтував він векелі свого брата, а також пп. Богдановича, Краха, Барцеского, Сполинського, Маковича і п. Один урядник магістрату підписав Новицькому вексель на значнійшу суму. Є підозрінє, що Новицький також підрабляв на векелях чужі підписи. Показує ся, що він сирочевирив також складки на Вавель. Лише не знати, кілько. Перед виїздом заставив у Львові чинсь книжочку щадничу на 350 ар.; доказ на те найдено при нїм. При тім стані річи загальна сума дефравдацій, яких допустив ся, буде імовірно значно більша, ніж зразу гадали. Львівська прокуратура вислала вже до гамбурскої поліції прошенє, щоби Новицького відставлено до Львова.

— Українсько-руська молодіж академічна у Львові вислала до студентів російських університетів таку відозву: «До Товаришів на російських університетах. Товариші! Останні подї на російських університетах тронули до глибини душі українську молодіж в Австрії. Вони показують знова варварства та одичіє російського уряду, поліцейські інстинкти та низький моральний уровень університетських властей, цілу трудність та невідрадість обставин, серед яких доводить ся жити великій частині української молодіжи та усьому студентству російської держави. Узнаючи конечність та необхідність борні, яку підняли Ви знова в обороні своєї честі та людських прав, поступу та волі, висказуємо Вам повну нашу симпатію та глибоку пошану Товаришам, що пали жертвою сєї боротьби. Ми відділені від Вас кордоном, не можемо стати у Ваші ряди, наставити й наші груди у січи, у якід Ви надаєте під ударами вражих рук, ма засуджені лишень дожидати бездільно звісток з поля боротьби! Та ми віримо разом з Вами, що Ваша боротьба скорше чи пізнійше мусить скінчити ся побїдою і у сій вірі здоровимо Вас із повної душі окликом: «Щасливої боротьби Товариші!» — Львів, дня 24. н. с. лютого 1901 р. За українську молодіж: Олена Березницька, ст. філь. Володимир Старосольский, ст. прав. С. Мерунович, ст. техн.

— Наша вдячність для Т. Г. Шевченка. Під таким заголовком помістила онодішна «Кіевская газета» оттакі статейку: «Часописи доносили, що синови покійного Т. Гр. Шевченка, Митрофанови, який оставав в науці в слюсарскім заведеню в добрах «Преображенка» п-ні Фальц-Файнгової, в 1898. році відірвало руку, і від сєї пори Митрофан і Андрей Шевченко (батько і син) терять холод, голод і всяку нужду опущеного сирітского житя. Они предлагали прошенє властительці дібр «Преображенка» п-ні Фальц-Файнгової, але діло відложено, а нещасні кривняки покійного поета примушені вести нужденне житє. «І так холоднокровно, з такою рівнодушною холоднокровністю читаємо ми — пише з сєї нагоди в «Россі-ї» п-ні Бобрікова» — те, що пованно промовити до нашого сердца. Де наша інтелігентна суспільність? Ми купуємо твори Шевченка, устроюємо в єго пам'ять вечерки, а рівнодушно дивимо ся, як єго кривняки голодують. Не можна промовчати, що суспільність повинна була постарати ся, аби внук українського генія одержав виобразованє; задля того він тепер не відкликає ся до своїх земляків, хотяй находит ся в безвихіднім положеню. А що легше, як зібрати якусь квоту і вислати єї, де належить, щоби до часу рішення суду бодай в дечім прийти тим людям з помічю. Чи тим чиним ми не можемо віддячити ся Т. Гр. Шевченкови за єго «Думи»?

— Біятка в австрійській парламенті. Медіо-ляському «Corriera della sera» доносять з Відня таке справозданє з засіданя налати послів дня 27. лютого с. р.: «Всенімці з грізною по-

ставою прискочили до пос. Фресля. Чехи обступили Фресля і визиваючого кличуть до напасників: «Ходіть ближше, а ми потороцимо вам всі кости». Посли Штайн, Вольф, Шенерер і інші впадають на Чехів з затисненими п'ястками. Ті відтручають їх. Всенімці напливають в більшим числі, борба стає завзятійшою. Вольф кричить: «Ми викинемо вас через вікна». Але в тій хвили дістає п'ястком в лице. На цілій лінії загоріла боротьба. Каламарі, кияжки, дошки літають по цілій салі. Штайн ударений в лице упав під лавку. Вольф боронить ся ногами. Кількох послів миють закровавлене лице, інші обтирають ся з чорнила. Вкінці борба устала. На боввиши остав лише пос. Брзорад і шукає під лавками свого ковірика. Інші послі оглядають свої подертї убрания і підв'язують шматками «лица» — Так зле ще не було, як доносить «Corriera della sera».

— Проба стріляня з градової гармати відбула ся на днях в Домбю коло Кракова. По вистрїлі, хмари, що закривали небо, розступили ся цілком і щезли як закляті. Одноюкою хобою градової авмати є єї діланє на невелике віддалєнє, бо лише на 800—1.000 метрів. В Альпах, звідки спроваджено сю гармату, є се віддалєнє вистарчаюче, а на рівнинах в Галиччині, де градові хмари пересувають ся на висоті 2.000 метрів, треба уживати пньшого сильнійшого материялу вибухового. Над сям як-раз придумує тепер краківське бюро технічне Людвика Сінпля, і має деякі проєкти, яких уживє при найближшій нагоді.

— Пиво в касинах. Буває, що касина тримають пиво для своїх членів і длятого, що продають єго лише членам, не платять провінаційної належитости. Розуміє ся, що на те кривдують собі провінатори. Отже справа оперла ся аж о адміністративний трибунал. Касино в Ландуті, т. зв. «Міщанське стоваришенє», шинкувало своїм членам пиво. Провінатор удав ся до старства, а се заборонило касинові шинкувати. Справа перейшла вєї інстанції, а сими днями була предметом розправи в адміністративнім трибуналі, до котрого відкликало ся касино против рішень нижших інстанцій. Отже трибунал відкинув зажалєнє і орік, що касино без уваги на те, чи має який зиск з шинкуваня чинї, все таки торгує пивом. Рішенє се буде особливо не в смак тим «касином», які дотепні шанкарі закладали по містах лише на те, щоби без провінаційної оплати шинкувати пивом. Они закладаючи «касино», вписували до него членів за якою небудь оплатою або й цілком без жадної оплати кожного, хто переступив поріг того касина, щоби випити склянку пива. Були се по просту покутні шанки, що дотепним способом уільняли ся від провінаційної оплати.

— Курс науки про управу хмєлю, полученій з практичною наукою рямарства, колодїйства і кошкарства, розічне ся дня 1. цьвітня в Старім Селі і потреває 11 місяців. Для бідних учеників призначено 8 стипендій по 250 К. Поданя о уділенє стипендій треба вносити до дня 19. марца с. р. на руки виділу Гал. товариства господарского у Львові.

— Крадіж на коломийській почті. Оноді рано пропав на почті в Коломиї мішок, в яким містили ся грошеві і поручені листи для руги Коломия-Чернівці. В мішку було грошевих листів на 3.000 корон і звиш 200 поручених листів. Жандармерия енергично шукає за злодієм, але доси нічого не викрила.

— Впр. Отців духовних, котрі до осягненя цілі дяківської лотерії значнійшим закупном льосів з скарбони церковної не причиняли ся, просимо о щедрі датки з тисже скарбон для цілі лотерийної. Датки ласкаві в зазначенєм: для цілі дяківської лотерії, просимо приєлати під звичайною адресою: Дирекция Народної Торговлі у Львові. — о. Д. Танлюкович.

— Дрібні вісти. В Жявци утопив ся нотар Сондецкий, перенесений недавно з Бялої. — Буковинські кацапи наміряють побудувати в Чернівцях «Православний русский Народний Дом».

— Гумористичний нутик. Строгий судя. Судя: Кілько маєте літ? Стара панна: Маю... маю... Судя: Спішіть ся пані, бо з кождою хвилию ви стаєте старші. В відділі одиороних озотників. Капраль: Ано, викидайте в маршу ноги ліпше наперед, щоби кождий бачив, що ви інтелігентні люди!..

Між приятельками. — Мій наречений такий залоблений в мені, що назвав мене богинею, перед якою він цілий свій вік буде на колінах молити ся! — Алез моя дорога, прецінь ти не маєш знов аж такого великого посагу.

— Красний Союз кредитовий у Львові має на складі ось такі друки для руских товариств кредитових: 1) Кангу дневників аркуш по 10 сот.

2) Замквня місячні 2 аркуші 5 сот. 3) Інвентар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвентар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвентар уділів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу ліквідаційну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок шадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу уділів членських аркуш по 10 сот. 10) Реєстр членів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцелярії «Кравого Союзу кредитового» у Львові, ринок ч. 10, I поверх.

Наука, штука, література.

Накладом українсько-руської «Видавничої Спілки» у Львові вийшли оті нові книжки: Граф Лев Н. Толстой: Відроджене, роман в трьох частях, переклад Василь Сімович. Стор. 316+272+144 (+17), 8°. Карель Гавлічек Боровский: Вибір поезій, переклад Івана Франка. З життєписом Гавлічка. Стор. XXIV+103, 8°. Вячеслав Будзиновский: Хлопська пошість. Друге справлене виданє. Стор. 194, 8°.

Телеграми.

Відень, 4. марця. Prager Tagblatt доносить що пос. др. Странський звернувся до угорської крайньої лівниці з пропозиціями спільного поступованя в виду спільної управи. Сі пропозиції імовірно мають на цілі зміну устрою австрійської держави. — Відвічальність за се донесена спадає на Prager Tagblatt.

Лондон, 4. марця. Король Едвард повернувся вчора сюди з Кронберга.

Кронберг, 4. марця. Цісарева Фридерикова відбула вчора цілоденний прохід по замковим парку.

Шангай, 4. марця. Бюро Райтера доносить: З Нювванг довідують ся дзєвники, що російський відділ, зложений з 3.000 людей, ударив коло Хейкінг ва ватагу 10.000 Боксерів та мусів дофнути ся до Мукден зі стратою 20 убитих, 30 ранних і 1 гармату.

Франкфурт, 4. марця. До Frankfurter Ztg. доносить з Нового Йорку: Сполучені Держави предложили, щоби зажадано від Китаю найвище 150 мільонів доларів відшкодованя. Заступники держав в Пекіні запротестували у Лігунчанга і кн. Туана против окремих переговорів з Росією та зажадали, щоби китайське правительство відкликало дане повномочіє своїм послам. Російсько-китайська конвенція що-до Мав-

джуриї не одержала ще опробати китайського правительства, лише генерала Татарів Мукдена.

Лондон, 4. марця. З Капльанду 28. с. м. телеграфують: Девет переломив з успіхом англійський кордон, злучивши ся з відділами Герцога і Бранда. Тепер поспішає з 2.500 людьми на полудне в напрямі до Колесберга. Дня 1. марця перейшов коло Філіпетоу. Полковник Торникрофт старає ся зайти ему дорогу.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Українсько-руської Спілки видавничої у Львові за місяць січень і лютий 1901 р.

Table with financial data: Стан довжний: 1. Удїли 417 кор. 99 сот. Фонд резервовий 5.617 " 44 " 2. Вкладки: Стан з 1. січня 1.592.52 к. вложено 600.— " Стан з 31. лютого 1901 2.192 " 52 " 3. Позички особисті затагнені: Стан з 1. січня 1.167.50 к. затагнено 600.— " сплачено 20.— " Стан з кінцем лютого 1901 1.747 кор. 50 сот. 4. Зиск з р. 1900 2.303 " 72 " Сума 11.279 кор. 17 сот.

Table with financial data: Стан чинний: 1. Комісії уділені 1.188 " 06 " 2. Магазин 7.588 " 51 " 3. Льокації 1.400 " 42 " 4. Кошти адміністраційні 121 " 57 " 5. Готівка 63 " 36 " 6. Сальдо товарове 917 " 25 " Сума 11.279 кор. 17 сот.

Задачею товариства є: видавати часописи, книжки, брошури змісту наукового, літературного і політичного, провадити друкарні і пнші галузи промислу, звязані з видавництвом. Членом товариства стає кожний Русин, що приступить найменше з одним уділом на квоту 50 кор. і 3 кор. вписового.

Членів прибуло 4, убуло —, остало з кінцем лютого 1901 р. 85 членів з 154 деклярованими уділами в сумі 7.700 кор.

Стопа процентова від вкладок шадничих 4 1/2 %

Львів, дня 2. марця 1901. Дирекція.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах, яко гарна прикраса комнат є Картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила. Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересплюкою за 1 кор. 60 сот.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі Євгена Мандичевського дістати можна в руских книгарнях і у автора площа Академічна ч. 4. II. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна. Програма від 1. до 15. марта 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п. Найновіші сензації. 1. Manuela і Rudesindo Roche зі своїми 12 сиберійськими вовками, випроваджені з центральної клітки. 2. Трупа Manello-Marnitz, акробати на голові на кружляючій ся глобі. 3. The Auer's, парискі шматарі, новість нігде не бачена. 4. The Trilby's, шалений терцет. 5. Franzis Gerard, незрівняний і ніким не перевищений екви-лібрист. 6. Сестри Norana зі своїми какаду-папугаями, 50 птвць, арами та голубами. 7. Edgar Jones, найкомічнійший зі всіх мурвінських ексцентриків. 8. Rudno Jngar. 9. The Marius, помічно-ексцентричний акт на реку. 10. 3 Golondrinas, народні танці. 11. Loba Franke, субретка. — Початок о 8. год. вечером. Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що пнтіці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові. Colosseum огріте 12 газовими печами.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Table with train schedules: Columns for direction (до Львова, зі Львова), departure/arrival times, and destinations. Includes a 'Ніч' section for night trains.

ЗАМІТКА: Пору нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє поясненє в справахє ліанє чих, продає білети всякого рода і розказє зданє.

Advertisement for 'Дністер' credit society. Text: Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою. Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти») приймає вкладки до опроцентованя на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотекі на сплату в ратах до 10 літ. Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних. Сьвященники не посідаючі гіпотекі мусять крім поруки 2 ручителів предложити полієу житєву; обезпечатись на житє треба тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Удїл членський вносить 50 кор. вписове 2 кор. Членом бути може тільки член обезпечений в «Дністрі». З днем 31. грудня 1900 стан: число членів 1857 фонд резервовий 6919 кор. 46 сот. вплачені уділи 73087 " " вкладки шадничі 806803 " " уділені позички 763737 " " касовий оборот в 1900 році 2424157 " "